بررسی پر هزینه ترین اقلام دارویی تجویز شده در نسخ دفاتر درمانی بیمه شدگان سازمان بیمه سلامت ایران در سال ۹۳ و ۹٤

مراد نصری*[۱]، علی شجاعی[۲]

۱) بیمه سلامت استان ایلام، ایلام، ایران

۲) بیمه سلامت استان تهران، تهران، ایران

تاریخ دریافت: ۹۵/۱۱/۲۴ تاریخ پذیرش:۹۶/۳/۳۰

چکیده

مقدمه: امروزه دارو کالایی استرتژیک است که سهم قابل توجهی از سبد هزینه ای خانواده را تشکیل داده و در اقتصاد و سلامت خانواده و جامعه نقش دارد شناخت هزینه های دارویی و آنالیز آن به بهینه نمودن هزینه های دارویی کمک می کند.

مواد و روش ها: جامعه آماری مطالعه شامل داده های موجود در ۶۱ میلیون در سال ۹۳ و ۶۹ میلیون نسخه دارویی بیمه شدگان سازمان بیمه سلامت در سال ۹۴ که توسط داروخانه به ادارات بیمه سلامت کشور ارسال شده است. با استفاده از سوابق موجود در بانک اطلاعات و پردازش گر بیمه سلامت، داده ها از استان های مختلف کشور دریافت، و به روش سرشماری و با استفاده از نرم افزار های Excel ۲۰۰۷ و SPSS21، مورد بررسی آماری قرار گرفتند و نتایج استخراج شد.

یافته‌های پژوهش: ۸۰٪ هزینه های دارویی در سال ۹۳ توسط ۹/۸۴٪ و در سال ۹۴ توسط ۸/۸۷٪ اقلام مصرف می شود. در سال ۹۳ دارو های اینتروفرون ها، انسولین ها، هرسپتین ها، سفیکسیم، هورمون رشد، مایکو فنولات موفتیل، آواستین، آتورو استاتین، سیتوکسی مب و تریپتورلین، و در سال ۹۴ انسولین ها، اینتروفرون ها، هرسپتین ها، آواستین، سفیکسیم، هورمون رشد، فاکتور ۸، مایکو فنولات موفتیل، آتورو استاتین و انوکساپارین به ترتیب ۱۰ دارو پر هزینه کشور بودند. در سال ۹۳ گروه‌های داروئی ضدنئوپلاسم، ضدMS، آنتی‌بیوتیک، ضد دیابت، مسکن ها، ایمنو ساپرسیو، محرک رشد، ضدفشارخون، برونکو دیلاتور و کاهنده چربی خون و در سال ۹۴ ضد نئو پلاسم، آنتی بیوتیک، ضد دیابت، ضد MS، مسکن ها، ایمنو ساپرسیو، ضد هموفیلی، ضد فشارخون، محرک رشد و برونکو دیلاتور به ترتیب ۱۰ گروه پر هزینه کشور بودند.

بحث و نتیجه‌گیری: کنترل و نظارت ۱۰٪ اقلام دارویی می‌تواند ۸۰٪ هزینه‌های داروئی سازمان را بهینه نماید. و بر هزینه های دارویی کشور و اقتصاد دارو تأثیر زیادی داشته باشد.

واژه های کلیدی: اقلام دارویی، گروه دارویی، بیمه شدگان، بیمه سلامت، هزینه

* **نویسنده مسئول:** بیمه سلامت استان ایلام، ایلام، ایران

Email: morad_nasry@yahoo.com

Copyright © 2017Journal of Ilam University of Medical Science. This is an open-access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution international 4.0 International License (https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/) which permits copy and redistribute the material, in any medium or format, provided the original work is properly cited.

[Downloaded from sjimu.medilam.ac.ir on 2026-09-05]

[DOI: 10.29252/sjimu.25.4.1]

مقدمه:

دارو از کالا هایی است که در زندگی روزمره انسان وارد شده و نقش مهمی را در بازار خدمات پزشکی و نظام سلامت ایفاء می کند از یک طرف چون یک کالا است وابسته به عرضه و تقاضا می باشد و از طرف دیگر زندگی صنعتی و شهر نشینی جامعه کنونی آن را به عنوان یک کالای ضروری وارد زندگی انسان نموده است بنا بر این مصرف دارو و قیمت آن تأثیر زیادی بر روی زندگی خانوادگی و اقتصاد سلامت دارد. فرهنگ تجویز دارو توسط اطباء و مصرف آن در جامعه از مسایل مهمی است که باید مد نظر قرار گیرد.

مصرف بی رویه و بیش از حد لزوم دارو ها، علاوه بر تحمیل هزینه های بی مورد به بیمار و فشاری که بر اقتصاد کشور وارد می‌آورد، سلامتی جامعه را نیز به مخاطره می‌اندازد. چرا که دارو تیغه دو لبه است و بهترین داروها هم عوارض جانبی مضری می‌توانند داشته باشند. بنا بر این همان طور که مصرف به موقع و به اندازه، شفا بخش است، مصرف نابجا و بی رویه آن زیانبار است. از سوی دیگر فزونی مصرف دارو سبب افزایش تعهدات مالی سازمان ها و شرکت‌های بیمه‌گر در حیطه بیمه درمان شده و با کاهش ذخیره مالی صندوق‌های بیمه، ارائه خدمات تعهد شده به بیمه شدگان را با اشکال مواجه می‌سازد و موجب بالا رفتن حق بیمه و نا رضایتی بیمه شدگان می شود و به بیان دیگر آن سرمایه ای که باید صرف هزینه های ضروری و مفید در جهت درمان بیماران شود، صرف هزینه داروهای غیر ضرور می‌گردد.

هزینه های اقلام داروئی از نظر اقتصادی و بار مالی برای بیماران و سازمان‌های فعال در حوزه نظام سلامت نیز مورد توجه است تجویز اقلام داروئی گرانقیمت با وجود مشابه ارزان قیمت آن توسط پزشکان و درخواست داروهای گران قیمت توسط بیماران خصوصاً افرادی که دارای بیمه های تکمیلی هستند فشار مالی زیادی را به نظام سلامت وارد می‌کند. میانگین هزینه نسخ دارویی در سال ۹۳ در ایلام ۱۶۲۲۲۸ ریال به ازای هر نسخه بود. (۱). هزینه تحمیلی به سازمان بیمه سلامت برای هر نسخه پزشکان عمومی شهرستان بابل در سال ۱۳۷۸ به طور متوسط ۵۰۱۰ ریال بوده که در فصل زمستان تا ۵۵۶۰ ریال رسیده است. (۲). میانگین هزینه هر نسخه پزشکان عمومی در استان کرمان در سال ۱۳۸۷ معادل ۲۳۱۱۶ ریال و پزشکان متخصص ۲۸۴۶۳ ریال بود. (۳). در سال ۷۲ از نظر ارزش شربت اکسپکتورانت با ۶/۸۳ میلیارد ریال ۲/۲ درصد کل پر فروش ترین داروی سال کشور بود. از کل فروش ۳۱۰ میلیارد ریالی سال ۱۳۷۲ رقم ۷۶/۸ میلیارد ریال شامل ۲۴/۷ درصد کل مربوط به دارو های ضد بیماری های عفونی است و داروهای اعصاب با ۴۶/۶ میلیـــارد ریال یعنی ۱۵ درصد از سهم کل در ردیف دوم قرار گرفته است. (۴). بالا ترین فروش ریالی داروها در سال ۱۳۷۵ به ترتیب به کپسول آموکسی سیلین ۵۰۰ میلی گرم، قرص رانیتیدین، قرص ASA100mg و آب مقطر اختصاص دارد. (۵). در سال ۹۴ دارو های ALBUMIN (HUMAN) 20% 50ML VIAL، CLOPIDOGREL 75MG TAB، AMOXICILLIN 500MG CAP، INSULIN ASPART 100IU/ML 3ML FOR INJ، METFORMIN HCL 500MG TAB، CEFIXIME 400MG TAB، TRASTUZUMAB 440MG VIAL، BEVACIZUMAB 400MG/16ML VIAL، INSULIN GLARGINE 300IU/3ML PREFILLED PEN و SOMATROPIN 5MG 1.5ML PEN پر هزینه ترین داروها بوده اند. (۶).

سی قلم دارو اول از نظر میزان هزینه قابل تأمل است. مقاله حاضر که حاصل از نتایج یک مطالعه کشوری است از منظر میزان هزینه به بررسی پر هزینه ترین تجویزهای داروئی در نسخ بیمه‌شدگان سازمان بیمه سلامت در سطح کشور در سال ۹۳ و ۹۴ می‌پردازد.

از آن جا که تا کنون مطالعه جامع و کاملی در مورد تجویز پر هزینه ترین اقلام داروئی در کشور انجام نشده و صرفاً برخی استان ها به صورت محدود اقداماتی را انجام داده اند پژوهش گران تصمیم گرفتند مطالعه حاضر را به صورت سراسری در سطح کشور انجام دهند تا امکان مقایسه هزینه های دارو در استان های مختلف را فراهم کنند.

[Downloaded from sjimu.medilam.ac.ir on 2026-09-05]

[DOI: 10.29252/sjimu.25.4.1]

مواد و روش ها:

مقاله حاضر منتج از یک مطالعه مقطعی است که با استفاده از سوابق و مستندات موجود در بانک اطلاعات و پردازش گر سازمان بیمه سلامت انجام شده است، جامعه آماری مطالعه داده های موجود در ۶۱ میلیون در سال ۹۳ و ۶۹ میلیون نسخه دارویی بیمه شدگان سازمان بیمه سلامت در سال ۹۴ که توسط داروخانه به ادارات بیمه سلامت کشور ارسال شده است را شامل می‌شود. با روش سر شماری داده ها موجود از استان‌های مختلف کشور دریافت، و با استفاده از نرم افزار های Excel ۲۰۰۷ وSPSS21، مورد بررسی آماری قرار گرفتند و نتایج از مقایسه درصد ها و مبالغ کل هزینه به تفکیک اقلام و گروه‌های دارویی استخراج شد.

یافته های پژوهش:

جدول ۱ پر هزینه ترین اقلام دارویی تجویز شده بر اساس شکل و دز دارو در نسخ بیمه شدگان سازمان بیمه سلامت در سطح کشور در سال ۹۳ و ۹۴

ردیف	پر هزینه ترین اقلام دارویی سال ۹۳	مبلغ سال ۹۳ (ریال)	درصد از کل هزینه	ردیف	پر هزینه ترین اقلام دارویی سال ۹۴	مبلغ سال ۹۴ (ریال)	درصد از کل هزینه
۱	HERCEPTIN (TRASTUZOMAB) 150 Vial	352,717,205,922	1/99	۱	HERCEPTIN(TRASTUZOMAB) 150 Vial	492,853,866,630	2/17
۲	CEFIXIME 400 mg -Scored Tab	300,404,644,161	1/70	۲	INSULIN GLARGIN (LANTUS SLOSTAR) PEN- 300IN/3ML	445,101,784,855	1/96
۳	INTERFERON BETA -1A (AVONEX) 6 MIU (30 MCG) -INJ	279,808,509,000	1/58	۳	INTERFERON BETA -1A (AVONEX)6MIU (30MCG) -INJ	421,209,594,016	1/86
۴	trastuzomab(Herceptin)440 mg-vial	243,874,362,166	1/38	۴	BEVACIZUMAB(AVASTIN) 400MCG/16ML VIAL	420,964,650,000	1/86
۵	SOMATROPIN 5 mg/1.5 ml -Pen (Inj)	209,083,372,061	1/18	۵	INSULIN ASPART(MIX) 100IU/3ML	409,943,681,086	1/81
۶	SALMETEROL/FLUTICASONE 25/250 mic -Inhaler	206,074,756,511	1/16	۶	trastuzomab(Herceptin)440 mg-vial	404,816,016,051	1/79
۷	INSULIN /3ML ASPART(MIX)100IU	205,364,321,997	1/16	۷	CEFIXIME 400 mg -Scored FC Tab	333,160,649,242	1/47
۸	INSULIN GLARGIN (LANTUS SLOSTAR) PEN- 300IN/3ML	203,208,830,709	1/15	۸	SOMATROPIN 5 mg/1.5 ml -Pen (Inj)	290,488,540,332	1/28
۹	NOVORAPID FLEXPEN (INSULIN ASPART)100 IUML3ml	200,518,063,809	1/13	۹	CETUXIMAB(ERBITUX) 5MG/20ML	255,843,614,001	1/13
۱۰	CELLCEPT-TAB 500MG	195,414,034,972	1/10	۱۰	INFLIXIMAB INJ 100MG	252,494,820,035	1/11
۱۱	ATORVASTATINE 20 mg -Tab	195,240,010,250	1/10	۱۱	NOVORAPID FLEXPEN (INSULIN ASPART)100 IU / ML 3 ml	241,413,242,882	1/06
۱۲	FACTOR VII 1.2 mg -Inj	173,133,597,514	0/98	۱۲	MYCOPHENOLATE MOFETIL 500mg -tab	231,463,666,325	1/02
۱۳	MYCOPHENOLATE MOFETIL 500mg -tab	172,304,606,764	0/97	۱۳	ANTI HEMOPHILIC FACTOR (Factor VIII) 500 U -Inj	220,191,305,484	0/97
۱۴	CINNOVEX® (INTERFERON BETA -1A) 30MCG	169,709,080,000	0/96	۱۴	ENOXAPARINE 40 mg/0.4 ml -Inj	219,632,913,577	0/97
۱۵	INFLIXIMAB INJ 100MG	166,928,973,450	0/94	۱۵	ATORVASTATINE 20 mg -Tab	215,049,593,884	0/95
۱۶	METFORMIN HCL 500 mg -FC Tab	162,128,650,469	0/91	۱۶	SALMETEROL/FLUTICASONE 25/250 mic -Inhaler	213,150,163,528	0/94
۱۷	BEVACIZUMAB(AVASTIN) 400MCG/16ML VIAL	154,522,041,770	0/87	۱۷	CO-AMOXICLAV 625 mg -FC Tab	212,301,434,654	0/94
۱۸	ERYTHROPOIETIN (EPOETIN) 4000 iu -Inj	151,221,064,397	0/85	۱۸	AMOXICILLIN 500 mg -Cap	211,331,586,533	0/93
۱۹	CO-AMOXICLAV 625 mg - Tab	150,942,711,036	0/85	۱۹	DEFEROXAMINE MESYLATE 500 mg -Inj	207,570,816,731	0/92
۲۰	AZITHROMYCIN (AS EIHYDRATE) 250 mg -Cap	148,636,010,504	0/84	۲۰	METFORMIN HCL 500 mg -FC Tab	205,524,786,142	0/91

[Downloaded from sjimu.medilam.ac.ir on 2026-09-05]

[DOI: 10.29252/sjimu.25.4.1]

۲۱	146,651,499,852	0/83	AMOXICILLIN 500 mg -Cap	۲۱	185,826,093,462	0/82	ERYTHROPOIETIN (EPOETIN) 4000 iu -Inj
۲۲	137,250,300,441	0/77	TRIPTORELIN 3.75 mg -Inj	۲۲	178,483,216,502	0/79	TRIPTORELIN 3.75 mg -Inj
۲۳	135,845,182,500	0/77	CETUXIMAB(ERBITUX)5 MG/20ML	۲۳	170,381,544,001	0/75	PEGFILGRASTIM (PEGagen) 6MG/0.6ML Inj
۲۴	130,745,672,874	0/74	INTERFERON B 1B 8MEGA -INJ	۲۴	166,065,485,095	0/73	FACTOR VII 1.2 mg -Inj
۲۵	128,623,001,896	0/73	ENOXAPARINE 40 mg/0.4 ml -Inj	۲۵	161,266,050,000	0/71	RITUXIMAB 500mg/50 ml-Vial
۲۶	118,330,925,065	0/67	DEFEROXAMINE MESYLATE 500 mg -Inj	۲۶	159,164,408,527	0/70	AZITHROMYCIN (AS EIHYDRATE) 250 mg -Cap
۲۷	109,793,185,864	0/62	CEPHALEXIN 500 mg -Cap	۲۷	155,790,888,437	0/69	BUDESONIDE/FORMOTEROL 320/9MCG -Inhaler
۲۸	105,340,390,037	0/59	NORDILET 5MG/1.5ML	۲۸	155,208,930,000	0/68	GLATIRAMER ACETATE 40MG/M SYRINGE
۲۹	104,792,885,002	0/59	RITUXIMAB 500 mg/50 ml-Vial	۲۹	154,125,450,428	0/68	DOCETAXEL 80 mg -Infu
۳۰	103,609,911,379	0/58	OMEPRAZOLE 20 mg -Cap	۳۰	150,630,632,096	0/66	IMIGLUCERASE 400 U -Vial
جمع مبلغ	5,262,217,802,372			جمع مبلغ	7,541,449,424,536		
درصد از کل هزینه	29/70			درصد از کل هزینه	33/26		

داده های جدول ۱ مقایسه پر هزینه ترین اقلام دارویی در کشور نشان می‌دهد که ۳۰ قلم دارو پر هزینه اول تجویز شده در دفاتر درمانی، جمعاً ۲۹/۷۰ درصد کل هزینه دارویی بیمه سلامت کشور در سال ۹۳ را به خود اختصاص داده اند این میزان در سال ۹۴ با رشد ۳ درصدی روبرو شده و به ۳۳/۲۶ درصد رسیده است. ۲۴ قلم از ۳۰ قلم داروی شایع کشور در سال ۹۳ و ۹۴ مشابه هستند و فقط جایگاه آن ها از نظر رتبه متفاوت است. ویال هرسپتین ۱۵۰ در هر دو سال ۹۳ و ۹۴ بیش ترین میزان هزینه را در بین اقلام دارویی برای سازمان بیمه سلامت و کشور داشته است.

جدول شماره ۲ پر هزینه ترین داروی تجویز شده بدون توجه به شکل و دز دارو در نسخ بیمه شدگان سازمان بیمه سلامت در سطح کشور در سال ۹۳ و ۹٤

ردیف	پر هزینه ترین داروهای سال ۹۳	مبلغ سال ۹۳(ریال)	درصد از کل هزینه	ردیف	پر هزینه ترین داروهای سال ۹۴	مبلغ سال ۹۴ (ریال)	درصد از کل هزینه
۱	اینتروفرون	1,152,726,714,883	6/50	۱	انسولین	1,269,690,687,779	5/60
۲	انسولین	850,245,625,528	4/80	۲	اینتروفرون	1,204,664,404,367	5/31
۳	هرسپتین	701,909,112,558	3/96	۳	هرسپتین	926,926,882,680	4/09
۴	سفیکسیم	420,575,857,324	2/37	۴	آواستین	545,736,950,003	2/41
۵	هورمون رشد	405,275,163,814	2/29	۵	سفیکسیم	474,348,868,754	2/09
۶	مایکو فنولات موفتیل	377,990,550,436	2/13	۶	هورمون رشد	457,736,300,822	2/02
۷	آواستین	314,887,938,796	1/78	۷	فاکتور ۸	368,931,625,059	1/63
۸	آتورو استاتین	297,404,504,340	1/68	۸	مایکو فنولات موفتیل	351,585,746,386	1/55
۹	سیتوکسی مب	263,678,358,509	1/49	۹	آتورو استاتین	330,873,169,442	1/46
۱۰	تریپتورلین	263,508,859,318	1/49	۱۰	انوکسا پارین	330,435,187,324	1/46
۱۱	اریتروپویتین	254,583,709,038	1/44	۱۱	کو آموکسی کلاو	330,263,109,285	1/46
۱۲	سالمترول فلوتیکازون	241,527,478,341	1/36	۱۲	سیتوکسی مب	303,916,246,002	1/34
۱۳	کو آموکسی کلاو	234,199,241,802	1/32	۱۳	اریترو پویتین	295,997,193,673	1/31
۱۴	آزیترومایسین	227,913,230,188	1/29	۱۴	آزیترومایسین	284,388,534,477	1/25
۱۵	داستاکسل	227,902,164,995	1/29	۱۵	سالمترول فلوتیکازون	255,867,164,576	1/13
۱۶	ریتوکسیمب	215,818,234,982	1/22	۱۶	آموکسی سیلین	253,731,798,253	1/12
۱۷	انوکساپارین	210,567,288,916	1/19	۱۷	اینفلکسی مب	253,625,120,034	1/12
۱۸	فیلگراستیم	200,604,403,641	1/13	۱۸	تریپتورلین	253,228,328,606	1/12
۱۹	اینفلکسی مب	190,843,573,473	1/08	۱۹	گلاتیرامر استات	240,905,629,100	1/06
۲۰	فاکتور ۷	180,947,617,827	1/02	۲۰	داستاکسل	226,051,161,277	1/00

[Downloaded from sjimu.medilam.ac.ir on 2026-09-05]

[DOI: 10.29252/sjimu.25.4.1]

۲۱	اکسالیپلاتین	178,512,676,465	1/01	۲۱	متفورمین	220,666,976,912	0/97
۲۲	آموکسی سیلین	175,098,253,383	0/99	۲۲	ریتوکسیمب	215,666,128,499	0/95
۲۳	متفورمین	169,065,162,385	0/95	۲۳	دفرکسامین	207,570,816,731	0/92
۲۴	گاباپنتین	156,698,736,711	0/88	۲۴	پگ فیلگراستیم	194,560,244,001	0/86
۲۵	بورتزومیب	131,173,552,701	0/74	۲۵	گاباپنتین	178,525,922,262	0/79
۲۶	لوزارتان پتاسیم	130,410,312,314	0/74	۲۶	بودزوناید	176,279,540,050	0/78
۲۷	مسالازین	125,732,849,189	0/71	۲۷	فاکتور ۷	167,006,788,595	0/74
۲۸	سفالکسین	123,433,803,034	0/70	۲۸	مسالازین	165,731,645,906	0/73
۲۹	تاکرولیموس	123,042,431,229	0/69	۲۹	تاکرولیموس	161,404,415,595	0/71
۳۰	پکلی تاکسل	122,995,082,906	0/69	۳۰	لوزارتان پتاسیم	159,852,349,150	0/70
	جمع مبلغ	8,669,272,489,026			جمع مبلغ	10,806,168,935,600	
	درصد از کل هزینه	48/92			درصد از کل هزینه	47/66	

داده های جدول شماره ۲ نشان می‌دهد که ۳۰ قلم دارو اول پر هزینه کشور بدون توجه به شکل و دز دارو در سال ۹۳ مجموعاً ۴۸/۹۲ درصد و در سال ۹۴ با کاهش تقریبی ۱ درصد ۴۷/۶۶ درصد کل هزینه‌های دارویی سازمان بیمه سلامت کشور را به خود اختصاص داده‌ا ند. در این میان اینتروفرون‌ها، انسولین ها و هرسپتین ها در دو سال ۹۳ و ۹۴ سه دارو اول و پر هزینه اقلام دارویی سازمان بیمه سلامت کشور هستند که در سال ۹۳ جمعاً ۱۵/۲۶ درصد و در سال ۹۴ مجموعاً ۱۵ درصد هزینه های سازمان بیمه سلامت را به خود اختصاص داده اند.

جدول ۳ تکرار پر هزینه ترین اقلام دارویی در ۳۰ قلم داروی پر هزینه اول استان ها در سطح کشور در سال ۹۳ و ۹٤

ردیف	پرهزینه‌ترین اقلام دارویی سال ۹۳	سال ۹۳	ردیف	پرهزینه‌ترین اقلام دارویی سال ۹۴	سال ۹۴
۱	CEFIXIME 400 mg -Scored FC Tab	31	۱	CEFIXIME 400 mg -Scored FC Tab	31
۲	ATORVASTATINE 20 mg -Tab	31	۲	CO-AMOXICLAV 625 mg -FC Tab	30
۳	METFORMIN HCL 500 mg -FC Tab	30	۳	INSULIN GLARGIN (LANTUS SLOSTAR) PEN- 300IN/3ML	30
۴	CO-AMOXICLAV 625 mg -FC Tab	29	۴	INSULIN ASPART(MIX)100IU/3ML	29
۵	AZITHROMYCIN (AS EIHYDRATE) 250 mg -Cap	29	۵	AMOXICILLIN 500 mg -Cap	28
۶	SALMETEROL/FLUTICASONE 25/250 mic -Inhaler	28	۶	ATORVASTATINE 20 mg -Tab	28
۷	MYCOPHENOLATE MOFETIL 500mg -tab	27	۷	ENOXAPARINE 40 mg/0.4 ml -Inj	28
۸	INTERFERON BETA -1A (AVONEX) 6 MIU (30 MCG) -INJ	26	۸	INTERFERON BETA -1A (AVONEX) 6 MIU (30 MCG) -INJ	27
۹	INSULIN GLARGIN (LANTUS SLOSTAR) PEN- 300IN/3ML	26	۹	METFORMIN HCL 500 mg -FC Tab	27
۱۰	CELLCEPT-TAB 500MG	26	۱۰	MYCOPHENOLATE MOFETIL 500mg -tab	27
۱۱	AMOXICILLIN 500 mg -Cap	26	۱۱	BEVACIZUMAB(AVASTIN) 400MCG/16ML VIAL	25
۱۲	ENOXAPARINE 40 mg/0.4 ml -Inj	26	۱۲	SALMETEROL/FLUTICASONE 25/250 mic -Inhaler	25
۱۳	TRIPTORELIN 3.75 mg -Inj	24	۱۳	AZITHROMYCIN (AS EIHYDRATE) 250 mg -Cap	23
۱۴	INSULIN ASPART(MIX)100IU/3ML	23	۱۴	HERCEPTIN (TRASTUZOMAB) 150 Vial	22
۱۵	ERYTHROPOIETIN (EPOETIN) 4000 iu -Inj	22	۱۵	NOVORAPID FLEXPEN(INSULIN ASPART)100 IU / ML 3 ml	21
۱۶	HERCEPTIN (TRASTUZOMAB) 150 Vial	21	۱۶	trastuzomab(Herceptin)440mg-vial	21
۱۷	trastuzomab(Herceptin)440mg-vial	21	۱۷	INFLIXIMAB INJ 100MG	20
۱۸	CEPHALEXIN 500 mg -Cap	21	۱۸	TRIPTORELIN 3.75 mg -Inj	20
۱۹	CINNOVEX® (INTERFERON BETA - 1A) 30MCG	20	۱۹	CETUXIMAB(ERBITUX)5MG/20ML	19
۲۰	INFLIXIMAB INJ 100MG	18	۲۰	ERYTHROPOIETIN (EPOETIN) 4000 iu -Inj	19
۲۱	SOMATROPIN 5 mg/1.5 ml -Pen (Inj)	17	۲۱	SOMATROPIN 5 mg/1.5 ml -Pen (Inj)	19
۲۲	NORDILET 5MG/1.5ML	15	۲۲	CEPHALEXIN 500 mg -Cap	16

[Downloaded from sjimu.medilam.ac.ir on 2026-09-05]

[DOI: 10.29252/sjimu.25.4.1]

13	BUDESONIDE/FORMOTEROL 320/9MCG -Inhaler	۲۳	15	OMEPRAZOLE 20 mg -Cap	۲۳
13	DEFEROXAMINE MESYLATE 500 mg -Inj	۲۴	14	BEVACIZUMAB(AVASTIN) 400MCG/16ML VIAL	۲۴
12	ANTI HEMOPHILIC FACTOR (Factor VIII) 500 U -Inj	۲۵	14	NOVORAPID FLEXPEN(INSULIN ASPART)100 IU / ML 3 ml	۲۵
12	Fingolimod Hcl 0.5 mg -cap	۲۶	12	CETUXIMAB(ERBITUX)5MG/20ML	۲۶
12	GLATIRAMER ACETATE 40MG/M SYRINGE	۲۷	12	INTERFERON B 1A(REBEIF) 6MIU_22MCG -INJECTION	۲۷
12	INTERFERON BETA - 1A (REBIF) 12 miu 44 mcg/0.5ml	۲۸	11	GABAPENTIN 300 mg -Cap	۲۸
12	PEGFILGRASTIM (PEGagen) 6MG/0.6ML Inj	۲۹	10	INTERFERON B 1B 8MEGA -INJ	۲۹
11	OMEPRAZOLE 20 mg -Cap	۳۰	10	RITUXIMAB 500 mg/50 ml-Vial	۳۰

داده های جدول ۳ مقایسه تکرار پر هزینه ترین اقلام داروئی در کشور نشان می‌دهد که CEFIXIME 400 mg Tab در سال ۹۳ و ۹۴ در ۳۱ استان کشور جزء پر هزینه ترین اقلام دارویی بوده است. در سال ۹۳ قرص ATORVASTATINE 20mg در ۳۱ استان و در سال ۹۴ قرص CO-AMOXICLAV 625 mg و INSULIN GLARGIN (LANTUS SLOSTAR) PEN- 300IN/3ML در ۳۰ استان کشور جزء پر هزینه ترین اقلام دارویی بوده اند. در مجموع ۳۰ قلم دارو اول پر هزینه سازمان بیمه سلامت کشور حداقل در ۱۰ استان جزء ۳۰ قلم دارو پر هزینه استان بوده اند.

جدول ٤ پر هزینه ترین گروه داروئی تجویز شده در نسخ بیمه شدگان سازمان بیمه سلامت در سطح کشور در سال ۹۳ و ۹٤

ردیف	پر هزینه ترین گروه دارویی سال ۹۳	مبلغ سال ۹۳	درصد از کل هزینه	ردیف	پر هزینه ترین گروه دارویی سال ۹۴	مبلغ سال ۹۴	درصد از کل هزینه
۱	ضد نئوپلاسم	3,469,105,280,451	20/0	۱	ضد نئوپلاسم	4,087,368,843,028	18/0
۲	آنتی بیوتیک	1,571,347,239,837	9/0	۲	آنتی بیوتیک	1,955,112,284,527	8/0
۳	ضد MS	1,224,929,878,483	7/0	۳	ضد دیابت	1,601,772,675,483	7/0
۴	ضد دیابت	1,125,484,219,100	6/0	۴	ضد MS	1,397,427,120,468	6/0
۵	مسکن‌ها (ضد التهاب، ضد درد، ضدتب	1,025,070,900,943	5/0	۵	مسکن‌ها (ضد التهاب، ضد درد، ضدتب	1,321,614,240,545	6/0
۶	ایمنو ساپرسیو	982,989,192,341	5/0	۶	ایمنو ساپرسیو	1,300,536,613,294	5/0
۷	محرک رشد	489,020,996,044	2/0	۷	ضد هموفیلی	575,318,339,124	2/0
۸	ضد فشارخون	430,675,344,151	2/0	۸	ضد فشارخون	541,960,814,908	2/0
۹	برونکو دیلاتور	389,672,473,656	2/0	۹	محرک رشد	537,484,866,109	2/0
۱۰	پایین آورنده چربی خون	362,938,705,266	2/0	۱۰	برونکو دیلاتور	486,833,588,077	2/0
	جمع مبلغ	11,071,234,230,272			جمع مبلغ	13,805,429,385,563	
	درصد از کل هزینه	60/0%			درصد از کل هزینه	58/0%	

داده‌های جدول شماره ۴ نشان می‌دهد که از ۱۰ گروه داروئی پرهزینه سازمان بیمه سلامت ۹ گروه داروئی در سال ۹۳ و ۹۴ مشابه اند هر چند که در جایگاه برخی گروه ها تغییراتی مشاهده می‌شود اما گروه دارویی پایین آورنده چربی خون در سال ۹۳ جای خود را به گروه دارویی ضد هموفیلی داده است. داده ها هم چنین نشان می دهند که در سال ۹۳ در مجموع ۶۰ درصد و در سال ۹۴ جمعاً ۵۸ درصد از کل هزینه های دارویی به ۱۰ گروه اول پر هزینه تعلق گرفته است. به عبارت دیگر ۱۰ گروه دارویی پر هزینه اول ۶۰ درصد کل هزینه های دارویی در سال ۹۳ و ۵۸ درصد در سال ۹۴ را به خود اختصاص داده اند.

[Downloaded from sjimu.medilam.ac.ir on 2026-09-05]

[DOI: 10.29252/sjimu.25.4.1]

جدول ۵ تکرار پر هزینه ترین گروه دارویی تجویز شده در نسخ بیمه شدگان سازمان بیمه سلامت در سطح کشور در سال ۹۳ و ۹٤

ردیف	پر هزینه ترین گروه دارویی سال ۹۳	فراوانی تکرار سال ۹۳	ردیف	پر هزینه ترین گروه دارویی سال ۹۴	فراوانی تکرار سال ۹۴
۱	آنتی بیوتیک	31	۱	آنتی بیوتیک	31
۲	ایمنو ساپرسیو	31	۲	ایمنو ساپرسیو	31
۳	ضد MS	31	۳	ضد MS	31
۴	ضد دیابت	31	۴	ضد دیابت	31
۵	ضد نئوپلاسم	31	۵	ضد نئوپلاسم	31
۶	مسکن‌ها(ضد التهاب، ضد درد، ضدتب)	31	۶	مسکن‌ها (ضد التهاب، ضد درد، ضدتب)	31
۷	ضد فشارخون	29	۷	ضد فشارخون	26
۸	برونکو دیلاتور	23	۸	برونکو دیلاتور	22
۹	محرک رشد	20	۹	محرک رشد	18
۱۰	پایین آورنده چربی خون	18	۱۰	ضد هموفیلی	12
۱۱	دفع کننده آهن	7	۱۱	پایین آورنده چربی خون	9
۱۲	محرک کلونی گرانولوسیت	7	۱۲	ضد انعقاد خون	9
۱۳	ضد انعقاد خون	6	۱۳	دفع کننده آهن	7
۱۴	ضد کم خونی	5	۱۴	ضد کم خونی	5
۱۵	ضد هموفیلی	4	۱۵	محرک تخمک گذاری	4
۱۶	آنتی اسید	3	۱۶	محرک کلونی گرانولوسیت	3
۱۷	جایگزین آنزیم	1	۱۷	آنتی اسید	2
۱۸	ویتامین	1	۱۸	جایگزین آنزیم	2
			۱۹	آنتی ویروس	1
			۲۰	ایمنو گلبولین	1
			۲۱	ضد موکو پلی ساکاریدوز	1
			۲۲	مکمل کلسیم	1
			۲۳	ویتامین	1

داده‌های جدول ۵ نشان می دهد که گروه های دارویی، (۶،۷) آنتی بیوتیک، ایمنو ساپرسیو، ضد MS، ضد دیابت، ضد نئو پلاسم و مسکن ها (ضد التهاب، ضد درد، ضدتب) در تمام استان‌های کشور (۳۱ استان) پر هزینه ترین گروه‌های دارویی هستند که در نسخ بیمه شدگان بیمه سلامت تجویز شده اند.

گروه های دارویی ضد فشار خون، محرک رشد و برونکو دیلاتور سه گروه بعدی هستند که در سال ۹۳ به ترتیب در ۲۹، ۲۳ و ۲۰ استان و در سال ۹۴ در ۲۶، ۲۲ و ۱۸ استان پر هزینه ترین گروه های دارویی بوده اند.

گروه دارویی پایین آورنده چربی خون دهمین گروه داروئی پر هزینه در سال ۹۳ که در ۱۸ استان کشور جزء ۱۰ گروه دارویی پر هزینه بود اما در سال ۹۴ این گروه داروئی جای خود را به گروه دارو های ضد هموفیلی داد که این گروه در ۱۲ استان در سال ۹۴ جزء ۱۰ گروه دارویی پر هزینه بود.

[Downloaded from sjimu.medilam.ac.ir on 2026-09-05]

[DOI: 10.29252/sjimu.25.4.1]

جدول ٦ پر هزینه ترین اقلام از گروه‌های داروئی ده گانه تجویز شده در نسخ بیمه‌شدگان سازمان بیمه سلامت در سطح کشور در سال ۹۳ و ۹٤

گروه دارویی سال ۹۳	نام دارو سال ۹۳	سال ۹۳	گروه دارویی سال ۹۴	نام دارو سال ۹۴	مبلغ سال ۹۴
ضد نئوپلاسم	هرسپتین	686,830,467,559	ضد نئوپلاسم	هرسپتین	901,879,780,681
	آواستین	310,913,488,795		آواستین	535,300,950,004
	تریتورلین	255,462,523,819		سیتوکسی مب	295,095,914,002
آنتی بیوتیک	سفیکسیم	405,908,573,970	آنتی بیوتیک	سفیکسیم	459,118,622,804
	کو آموکسی کلاو	224,718,798,976		کو آموکسی کلاو	317,471,748,748
	آزیترو مایسین	221,762,925,208		آزیترومایسین	276,603,881,676
ضد MS	اینتروفرون	1,138,207,156,482	ضد دیابت	انسولین	1,215,433,672,099
	فینگولیمد	63,816,852,000		متفورمین	210,796,348,312
	ناتالیزومب	22,905,870,000		پیوگلیتازون	64,862,708,488
ضد دیابت	انسولین	821,941,601,750	ضد MS	اینتروفرون	1,182,949,371,468
	متفورمین	161,627,593,764		فینگولیمد	127,215,300,000
	پیوگلیتازون	51,115,954,243		ناتالیزومب	87,262,448,999
مسکن ها (ضد التهاب، ضد درد، ضدتب	اینفلکسی مب	187,871,773,472	مسکن‌ها (ضد التهاب، ضد درد، ضدتب	اینفلکسی مب	248,164,120,020
	مسالازین	120,625,996,601		بودزوناید	167,635,165,050
	بودزوناید	103,667,744,536		مسالازین	157,393,387,348
ایمنو ساپرسیو	مایکو فنولات موفتیل	372,942,152,436	ایمنوساپرسیو	مایکوفنولات موفتیل	345,589,531,986
	تاکرولیموس	121,515,149,729		گلاتیرامر استات	239,063,179,099
	گلاتیرامر استات	121,086,450,361		تاکرولیموس	159,297,532,595
محرک رشد	هورمون رشد	395,023,411,800	ضد هموفیلی	فاکتور ۸	363,778,317,059
	اوکترئوتاید	93,411,025,844		فاکتور ۷	165,807,788,594
	اکساندرولون	580,908,499		فاکتور ۹	41,883,233,469
ضد فشار خون	لوزارتان پتاسیم	124,221,501,395	ضد فشارخون	لوزارتان پتاسیم	152,206,829,490
	والسارتان	46,872,196,642		والسارتان	79,849,778,362
	آملودیپین	41,225,532,365		آملودیپین	55,972,285,179
برونکو دیلاتور	سالمترول فلوتیکازون	231,812,031,750	محرک رشد	هورمون رشد	443,476,840,809
	سالبوتامول	88,243,069,087		اوکترئوتاید	93,333,602,700
	تئوفیلین	25,714,025,718		اکساندرولون	661,895,999
پایین آورنده چربی خون	آتورواستاتین	280,154,612,490	برونکودیلاتور	سالمترول فلوتیکازون	243,250,923,375
	جم فیبروزیل	54,098,381,449		سالبوتامول	120,493,427,354
	سیمواستاتین	10,307,418,610		اسپیروا	46,744,444,381

داده های جدول ۶ نشان می‌دهد که در گروه دارویی ضد نئوپلاسم دارو هرسپتین، در گروه آنتی بیوتیک ها دارو سفیکسیم، در گروه ضد MS دارو اینتروفرون، در گروه ضد دیابت دارو انسولین، در گروه مسکن ها(ضد التهاب، ضد درد، ضدتب) دارو اینفلکسی مب، در گروه ایمنو ساپرسیوها دارو مایکو فنولات موفتیل، در گروه محرک رشد دارو هورمون رشد، در گروه ضد فشارخون دارو لوزارتان پتاسیم، در گروه برونکو دیلاتور دارو سالمترول فلوتیکازون در هر دو سال ۹۳ و ۹۴ پر هزینه ترین دارو بوده است. اما در سال ۹۳ گروه دارویی پایین آورنده چربی خون دارو آتورو استاتین و در سال ۹۴ در گروه داروئی ضد هموفیلی دارو فاکتور ۸ پر هزینه ترین دارو بوده است.

بحث و نتیجه‌گیری:

نتایج داده ها نشان داد که به طور متوسط در کل کشور در سال ۹۳ جمعاً ۲۲۹۳ و در سال ۹۴ تعداد ۲۰۸۰ قلم دارو تجویز شده است ۸۰ درصد هزینه های دارویی ادارات کل بیمه سلامت کشور در سال‌های ۹۳ و ۹۴ توسط کم تر از ۱۰ درصد اقلام دارویی تجویز شده در

[Downloaded from sjimu.medilam.ac.ir on 2026-09-05]

[DOI: 10.29252/sjimu.25.4.1]

دفاتر درمانی بیمه شدگان سازمان بیمه سلامت هزینه می شود. به این معنی که ۸۰ درصد هزینه های دارویی سازمان به طور متوسط در سال ۹۳ توسط ۹/۸۴ درصد (۲۲۶ قلم) و در سال ۹۴ توسط ۸/۸۷ درصد (۱۸۵ قلم) اقلام مصرف می شود در واقع کنترل و نظارت بر این میزان اقلام دارویی می تواند ۸۰ درصد هزینه های دارویی را بهینه نماید.

نتایج حاصل از توصیف داده های نشان می‌دهد که ۳۰ قلم دارو پر هزینه اول تجویز شده در دفاتر درمانی بیمه سلامت کشور جمعاً ۲۹/۷۰ درصد کل هزینه دارویی بیمه سلامت کشور در سال ۹۳ را به خود اختصاص داده اند این میزان در سال ۹۴ با رشد ۳ درصدی روبرو شده و به ۳۳/۲۶ درصد رسیده است. ۲۴ قلم از ۳۰ قلم داروی پر هزینه کشور (جدول۱) در سال ۹۳ و ۹۴ مشابه هستند و فقط جایگاه آن ها از نظر رتبه متفاوت است. و در سال ۹۳ و ۹۴ فقط ۶ قلم از ۳۰ قلم اول پر هزینه تغییر نموده اند. CEFIXIME 400mg Tab در سال ۹۳ و ۹۴ در ۳۱ استان کشور جزء پر هزینه ترین اقلام دارویی بوده است. در سال ۹۳ قرص ATORVASTATINE 20mg در ۳۱ استان و در سال ۹۴ قرص CO-AMOXICLAV 625mg و INSULIN GLARGIN (LANTUS SLOSTAR) PEN-300IN/3ML در ۳۰ استان کشور جزء پر هزینه ترین اقلام دارویی بوده اند. در مجموع ۳۰ قلم دارو اول پر هزینه سازمان بیمه سلامت کشور، حداقل در ۱۰ استان جزء ۳۰ قلم دارو پر هزینه استان بوده اند. نتایج مطالعه با گزارش منتصری از بالا ترین فروش ریالی داروها در سال ۱۳۷۵ که به ترتیب کپسول آموکسی سیلین ۵۰۰ میلی گرم، قرص رانیتیدین، قرص ASA100mg و آب مقطر عنوان نموده و هم چنین بررسی تفکیکی دارو ها که اولین داروی پر فروش سال ۱۹۹۷ ایران، آموکسی سیلین با ارزش ۱۳/۷ میلیون دلار و سپس رانتیدین ۹/۴ میلیون دلار و آمپی سیلین ۷/۸ میلیون دلار بودند تطبیق دارد (۹).

نتایج هم چنین نشان می‌دهد که ۳۰ دارو (بدون توجه به شکل و دز) اول پر هزینه کشور در سال ۹۳ مجموعاً ۴۸/۹۲ درصد و در سال ۹۴ با کاهش تقریبی ۱درصد ۴۷/۶۶ درصد کل هزینه های دارویی سازمان بیمه سلامت کشور را به خود اختصاص داده اند. در این میان اینتروفرون ها، انسولین‌ها و هرسپتین ها در دو سال ۹۳ و ۹۴ سه دارو اول و پر هزینه اقلام دارویی سازمان بیمه سلامت کشور هستند که در سال ۹۳ جمعاً ۱۵/۲۶ درصد و در سال ۹۴ مجموعاً ۱۵ درصد هزینه‌های سازمان بیمه سلامت را به خود اختصاص داده اند. سفیکسیم اولین آنتی بیوتیکی است که به عنوان چهارمین قلم داروئی پر هزینه ۲/۳۷ درصد در سال ۹۳ و ۲/۰۹ درصد در سال ۹۴ از هزینه ها را تشکیل داده است. هورمون رشد نیز سهم قابل توجهی از هزینه (۲/۲۹ درصد در سال ۹۳ و ۲/۰۲ درصد در سال ۹۴) را به خود اختصاص داده و عنوان پنجمین قلم دارویی پر هزینه سازمان را در سال ۹۳ و ۹۴ به خود گرفته است. و همین طور داروهای بیماران خاص و صعب العلاج در بین اقلام پر هزینه تا ۳۰ قلم داروی گزارش شده، مشاهده می‌شود که هرکدام به نوبه خود قابل بررسی هستند اما دارو های ضد انعقاد خون مانند انوکسا پارین نیز در میان اقلام پر هزینه به چشم می‌خورد این دارو ۱/۴۶ درصد در سال ۹۳ و ۱/۱۹ درصد در سال ۹۴ هزینه ها را داشته است. نتایج حاصله با گزارش موارد اقلام پر هزینه سال ۹۴ و هم چنین گزارش خبر گزاری ایسنا در سال ۹۱ در خصوص ۱۵ قلم دارو پر هزینه کشور، (۹،۱۰) و مقاله نصری در سال ۹۳، مطابقت دارد (۱).

برخی داروهای موجود در ۳۰ قلم پر هزینه سازمان بیمه سلامت مانند سفیکسیم، گابا پنتین، کوآموکسی‌کلاو، آموکسی سیلین، متفورمین، لوزارتان پتاسیم، سفالکسین و آتورو استاتین در لیست ۳۰ قلم دارو شایع تجویزی هم وجود دارند. این تعداد دارو هم جزء شایع ترین و هم پر هزینه ترین داروها هستند.

نتایج نشان می دهد که از ۱۰ گروه دارویی پر هزینه سازمان بیمه سلامت ۹ گروه داروئی ضد نئو پلاسم، آنتی بیوتیک، ضد MS، ضد دیابت، مسکن ها (ضد التهاب، ضد درد، ضدتب)، ایمنو ساپرسیو، محرک رشد، ضد فشار خون و برونکو دیلاتور در سال ۹۳ و ۹۴ مشابهند هر چند که در جایگاه برخی گروه ها تغییراتی مشاهده می شود. اما گروه دارویی پایین آورنده چربی

[Downloaded from sjimu.medilam.ac.ir on 2026-09-05]

[DOI: 10.29252/sjimu.25.4.1]

خون در سال ۹۳ جای خود را به گروه دارویی ضد هموفیلی داده است. نتایج هم چنین نشان می‌دهند که در سال ۹۳ در مجموع ۶۰ درصد و در سال ۹۴ جمعاً ۵۸ درصد از کل هزینه های دارویی به ۱۰ گروه اول پر هزینه تعلق گرفته است. به عبارت دیگر ۱۰ گروه دارویی پر هزینه اول ۶۰ درصد کل هزینه‌های داروئی در سال ۹۳ و ۵۸ درصد در سال ۹۴ را به خود اختصاص داده اند. پیشرفت دانش پزشکی و تکنولوژی جدید در درمان بیماری ها و متأسفانه رشد قابل توجه بیمار های صعب العلاج، گسترش دیابت و فشارخون باعث شده است که هزینه‌های دارویی نظام سلامت بیش از همه به سمت این بیماری‌ها سوق داده شوند به طوری که قریب ۶۰ درصد از هزینه‌های داروئی سازمان بیمه سلامت به این ۱۰ گروه داروئی در سال‌های ۹۳ و ۹۴ تعلق گرفته است. سازمان بیمه سلامت ایران از یک طرف مشتاق است تا هزینه سلامتی بیمه شدگان خود را در حد اعلای خود تأمین کند و از طرفی با کمبود منابع مالی پایدار مواجه است بنا بر این ناگزیر به مدیریت منابع مالی خود است اگر سازمان بیمه سلامت بتواند با تهیه برش استانی این ۱۰ گروه داروئی در راستای بهینه سازی تجویز آن‌ها گام بر دارد و با تهیه گاید لاین مناسب درمان را در مسیر درست هدایت کند ۶۰ درصد هزینه سالانه داروئی خود را بهینه سازی خواهد کرد. نتایج مقاله در این قسمت با گزارش منتصری در وضعیت داروئی کشور در سال ۶۸ که گروه‌های داروئی آنتی بیوتیک‌ها، سیستم اعصاب مرکزی، تغذیه ای، تنفسی، گوارشی و موضعی پر فروش ترین از نظر ریالی عنوان کرد، (۱۱). هم چنین با گزارش منتصری در بررسی وضعیت داروئی در پنج ساله ۷۴- ۷۰ در پنج سال به طور پیوسته دارو های ضد بیماری‌های عفونی اولین گروه درمانی، دارو های اعصاب شامل مسکن و آرام بخش‌ها تقریباً در تمام سال ها در ردیف دوم بعد از آن‌ها داروهای تنفسی، تغذیه ای و گوارشی قرار گرفته اند. (۱۲). گزارش منتصری در سال ۷۵ حاکی از آن است که دارو های ضد بیماری های عفونی هم چنان حرف اول را می زنند. اما مرتباً از سهم آن‌ها کاسته شده و به سهم دارو های قلبی عروقی و اعصاب و روان افزوده شده است (۹). گزارشی در سال ۱۹۹۷ اعلام داشت که بیشترین درصد مصرف دارویی ایران مربوط به آنتی بیوتیک‌ها (۲۵٪) به ارزش ۹۲ میلیون دلار و دارو های CNSبه میزان ۶۱ میلیون دلار و گوارشی ۳۱ میلیون دلار و کم ترین مربوط به داروهای ضد سرطان (۸/۱٪) می باشد. مقایسه نتایج مطالعه با مطالعات قبلی در مورد گروه آنتی بیوتیک ها هم خوانی و با سایر گروه‌ها مغایر است. روند تغییرات ایجاد شده در مورد داروهای پر هزینه نشان می‌دهد که داروهای ضد سرطان که در سال ۱۹۹۷ (۱۳۷۶) در ایران کم ترین میزان هزینه را داشته اند، (۱۳). اکنون در سال ۹۳ و ۹۴ بالا ترین رقم ریالی هزینه را به خود اختصاص داده اند جای بسیار نگرانی دارد و توجه جدی مسئولین به شیوع سرطان‌ها در کشور را می‌طلبد.

نتایج حاصله نشان می‌دهد که در گروه دارویی ضد نئو پلاسم دارو هرسپتین، در گروه آنتی بیوتیک ها دارو سفیکسیم، در گروه ضد MS دارو اینتروفرون، در گروه ضد دیابت دارو انسولین، در گروه مسکن‌ها (ضد التهاب، ضد درد، ضدتب) دارو اینفلکسی مب، در گروه ایمنو ساپرسیوها دارو مایکو فنولات موفتیل، در گروه محرک رشد دارو هورمون رشد، در گروه ضد فشار خون دارو لوزارتان پتاسیم، در گروه برونکو دیلاتور دارو سالمترول فلوتیکازون در هر دو سال ۹۳ و ۹۴ پر هزینه ترین دارو بوده است. اما در سال ۹۳ گروه دارویی پایین آورنده چربی خون دارو آتورو استاتین و در سال ۹۴ در گروه دارویی ضد هموفیلی دارو فاکتور ۸ پر هزینه ترین دارو بوده است. نتایج این مطالعه با نتایج گزارش ایسنا از پر هزینه ترین دارو ها در سال ۹۱، گزارش حسینی در مورد پر فروش ترین دارو ها، (۱۰) در سال ۹۴ و مقاله نصری در مورد پر هزینه ترین دارو ها در سال ۹۳ در استان ایلام، هم خوانی دارد. (۱). هم چنین با گزارش عسگری راد در سال ۸۰-۱۳۷۹ در مطالعه خود که اعلام نموده در بین آنتی بیوتیک ها پنی‌سیلین ها بیش ترین مصرف را داشته اند هم خوانی ندارد (۱۰).

پیشنهادات :

- توجه کافی به بحث مدیریت هزینه‌های دارو و مصرف بی رویه آن با توجه ویژه به عوارض دارویی و هزینه های تحمیلی عوارض داروئی به سازمان.

[Downloaded from sjimu.medilam.ac.ir on 2026-09-05]

[DOI: 10.29252/sjimu.25.4.1]

– تعامل قوی تر با شرکای اجتماعی از جمله دانشگاه علوم پزشکی، سازمان نظام پزشکی، گروه های علمی تخصصی پزشکی، سازمان‌های بیمه‌گر پایه و بیمه های تکمیلی، بیمارستان ها، انجمن دارو سازان و سازمان غذا و دارو برای رعایت بهتر و بیشتر مقررات بیمه ای و ضوابط فنی و علمی.

–توجه به آموزش و توانمند سازی بیمه شدگان در سطح کشور به طوری که هر بیمه شده یک ناظر برای سازمان باشد (طرح تأمین ناظر برای نظارت همگانی).

سپاسگزاری

بدینوسیله از همکاری همه اساتید ارجمند و گرانقدر آقایان برزگر، دکتر ریاضیات، دکتر الهامی، رمضان‌خانی، رحیمی و سرکاران خانم دکتر حسینی، روزبهانی و درخشان تشکر و قدردانی می‌شود.

References

1. Nasri M. Review the most commonly pharmaceutical items prescribed in the prescriptions of medical offices insureds of the health insurance organization in 2014. Proce Int Con 2015; 2: 129.

2.Moghadamnia A, Zahedpasha Y.[Analysis of indexes of prescription writing in terms of prescribing patterns in general practitioners' prescriptions in Babel at 1999]. Sci Res J Med Uni Babel 2000; 2: 21-6. (Persian)

3. ZareShahi R. [Evaluation the indexes of medicines rational prescription in the prescriptions physicians in Kerman province in 2008]. J Rafsanjan Med Sci Uni 2012; 11: 32-8. (Persian)

4. Nabavizadeh H, Khoshnevisan F. [Drug interactions in general practitioners prescriptions of Yasouj County]. Armaghane Danesh 2002; 7: 53 -60. (Persian)

5. Montaseri A. [The Country pharmaceutical situation in 1993]. Razi J1994; 8: 30-6. (Persian)

6. Scientific committee of evaluation of the isfahan prescriptions. [The most common drawbacks the prescriptions of physicians]. House J Med Coun 1997; 2: 13-20. (Persian)

7. Sami P. [Comprehensive reference of Iranian generic drugs]. Bashari 2012; 3:11-6. (Persian)

8. Amini E. Comprehensive information official medications of Iran and the world. 2th. Tehran Roshan Ketab Publication. 2013. p.132-4.

9. Montaseri A, Mahalati V, Parvar Gh. [Look at the pharmaceutical statistics of 1996]. Razi J 1997; 8: 39-43. (Persian)

10. Nasri M. [Investigating the number of pharmaceutical items in the prescriptions ofgeneral physicians and specialists under contract with the directorate general of health services insurance of Ilam province in august and september 2000]. Mag Gene Insu Health Serv 2001; 19:22-7. (Persian)

11. Montaseri A. [The country pharmaceutical situation in 1989]. Razi J 1989; 1: 45-55. (Persian)

12. Montaseri A, Mahalati V, Parvar Gh. [Report to evaluate the Pharmaceutical situation in the last five years 1991-1995]. Razi J 1996; 8: 78-86. (Persian)

13. Agheli H. [Study of the major cause's excessive consumption of drugs in the Ramhormoz County]. Med Mag 1993; 119:13-21. (Persian)

[Downloaded from sjimu.medilam.ac.ir on 2026-09-05]

[DOI: 10.29252/sjimu.25.4.1]

Investigating the Most Expensive Prescribed Items in the Prescriptions of Treatment Office of the Insured of Health Insurance Organization in 2014 and 2015

Nasri M[1], Shojaie[2]

(Received: February 12, 2017 Accepted: June 20, 2017)

Abstract

***Introduction*:** Today, medicine is a strategic commodity that has a significant share of total household expenditure baskets and plays a role in the economy and the health of the family and society. Recognizing the pharmaceutical costs and its analysis help to optimize the pharmaceutical costs.

***Materials & methods*:** The statistical population of the study included existing data on 61 million prescriptions in 2014 and 69 million prescriptions of insured of the Health Insurance Organization in 2015 that was sent by the pharmacy to departments of health insurance. Using existing records in the database and health insurance processor, data received from different provinces were analyzed by census method and using the software Excel 2007 and SPSS21, and results were extracted.

***Findings*:** 80% of pharmaceutical costs in 2014 was used by 9.84% and in 2015 is consumed by the 8.87% of items. In 2014, drugs like interferon, insulin, Herceptin, cefixime, growth hormone, mycophenolate mofetil, Avastin, atorvastatin, Cytotoxic Mab and Tryptorlin, and in 2015, insulin, interferon, Herceptin, Avastin, cefixime, growth hormone, Factor 8, mycophenolatemofetil, atorvastatin and enoxaparin, were 10 expensive drugs to the country, respectively. In 2014 pharmaceutical groups of anti-neoplasm, anti-MS, antibiotics, antidiabetic, analgesics, immunosuppressive, growth, antihypertensives, bronchodilators and lipid lowering and in 2015 anti-neoplastic, antibiotic, anti-diabetic, anti-MS, analgesics, immunosuppressive, anti-hemophilia, blood pressure, growth and bronchodilator, were10 groups costly to the country,respectively.

***Discussion & conclusions*:** Monitoring and control 10% of Pharmaceutics items can optimize 80% of pharmaceutical costs of organizations and have a considerable impact on the economy of the medicine of the country's pharmaceutical costs and medication economy.

***Keywords*:** Pharmaceutics items, Pharmaceutics group, The Insured, Health insurance, Cost

1.Health Insurance Ilam Province, Ilam, Iran
2.Health Insurance Tehran Province. Tehran, Iran
** Correspondin author Email- morad_nasry@yahoo.com*

[Downloaded from sjimu.medilam.ac.ir on 2026-09-05]

[DOI: 10.29252/sjimu.25.4.1]